

زبان ها

از مطبوعات تورک
مترجم آقای میر غلام احمد خان

تعداد السنه موجوده دنيا اگر چه خيلي ها بسيار است اما ارباب علم السنه مذکوره را بصورت عموميه بسه قسم تقسيم ميکنند :-

۱ - السنه مجرده ،

۲ - السنه التصاقيه ،

۳ - السنه منصرفه ،

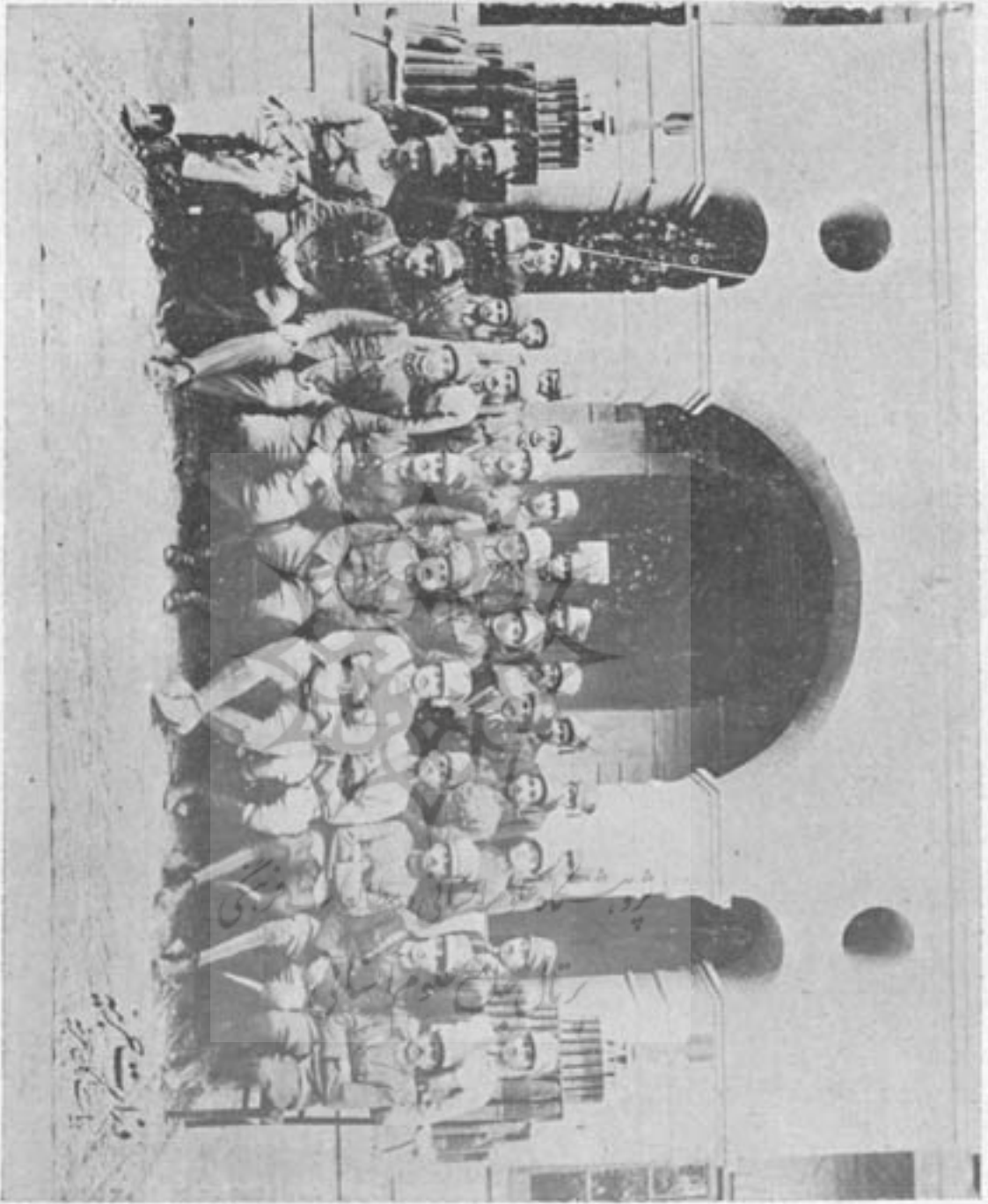
— السنه مجرده شکل بسيار بسيطي داشته و تمام کلمات آن يك هما دارد . معنای السنه مجرده غايت عمومي بوده راجع بشخص ، جنس ، کيت و زمان هيچ يك معنای نيمدهد و اشکال کلمات هم هيچ در آن تبديل نمیشود .

درباره السنه متکلمه امروز هم ارباب علم ادعا ميکنند که — السنه مذکوره هم وقتي اينچنين يك شکل بسيطي داشته و بعد ها تدريجاً بدرجة حاله ترقي يافته است . مع مافيه اگر گفته شود که کافه السنه از السنه مجرده آهسته آهسته بالسنه التصاقيه و بعده بالسنه منصرفه انقلاب و تحول کرده است خطي خواهند بود زيرا يك قسم اسبابي موجود است که — السنه را تبعاً از تبديل بتحويلات تدريجيه منع ميکند . ظهور نوشتن و ادبيات ؛ از جمله اين اسباب بشمار ميرود .

برای السنه مجرده گويان صرف ؛ وجود نيافته است . زيرا ؛ کافه کلماتي که بصورت واحده زير مطالعه گرفته ميشود غير متحول بوده امکان ندارد که از آن ها جدا جدا بحث شود ؛ کلمات ؛ تنها نظر بمواقعي که داخل جمله اشغال کنند يك معنای واضح و خصوصي اکتساب ميکنند . بناءً عليه ؛ در السنه مجرده نحو بر صرف تقدم کرده است . از جمله السنه مجرده لسان چين ، سيام و تبت بسيار حائز اهميت است . در السنه مجرده کلمات ؛ پهلو پهلو ترتيب گرديده افاده مرام ؛ کرده ميشود . اگر بعضي از جمله اين کلمات منفرده

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

فلاحتی
با سعادت

بایکدیگر آن پیوست شود آنوقت لسان ؛ يك شکل دیگری میگردد که اینک آن شکل مکتوب عبارت از « السنه التصاقیه » میباشد .

کافه هجاهای که یکدیگر آن التصاق کرده و يك کلمه از آن تشکیل میشود اهمیت ابتدائیه خود را محافظه نمیکند . اصل معنای کلمه تنها در يك هجا مندمج میباشد . دیگرهای آن علاوه بر محافظه شخصیات شان از موجودیت مستقله محروم میمانند . وظائف این ها عبارت از توضیح و تصریح معنای اصل هجا است .

اکثری از السنه موجوده بحال « التصاقیه » است چنانکه در افریقا تقریباً لسان کافه اقوام محلیه حالت التصاقیه را دارد همچنان : اوستریائی ها ، ماله نزیائی ها ، پولینزیائی ها ، ژاپونی ها ، قوره ئی ها ، اقوام اوران و آلتای و امریکائی ها همه بایکی از السنه التصاقیه متکلم اند .

لسان تورکی از السنه التصاقیه با السنه عائله « اوران و آلتای » منسوب است . اوران آلتای بصورت عمومیه به پنج شعبه منقسم گردیده است :-

۱ - شعبه سامو یه د ،

۲ - شعبه فینو آ ،

۳ - شعبه تورک ،

۴ - شعبه مغول ،

۵ - شعبه تونغوز ،

اقوامی که امروز با شعبه تورک ؛ تکلم میکنند از سواحل بحر سفید و در سبیریا تا ساحل نهر « له نا » امتداد دارند . لسان عمومی این شعبه اصلاً از تورکستان برآمده است . اقوامی هم

که با السنه تورکیه متکلم اند از نقطه نظر علم لسان ؛ به پنج شعبه جدا میشوند . هر یکی ازین ها صاحب يك لسانی اند که از یکدیگر شان فرقدار است .

السنه که شعبه تورک بآن منقسم اند :-

۱ - تورکی یاقوت ،

۲ - تورکی اویغور ،

۳ - تور کی نوغای ،

۴ - تور کی قیر غیز ،

۵ - تور کی اناطول .

تور کی یاقوت ، در اطراف شمال شرقی سبریا از طرف چندین صد هزار کس که در بین اقوام تونغوز جای گرفته اند تکلم میشود .

تور کی او یغور ، سه لهجه دارد : اصل او یغور ، چغتای و ترکمن : ازین جمله لهجه او یغور نائل حراثت ادبیه بسیار بلندی است . چینی ها شهادت میدهند که : در عصر پنجم تاریخ میلادی لهجه او یغور یک لسانی بود که خوانده و نوشته می شد .

تعداد نفوسی که با تور کی نوغای تکلم میکنند ۵۰۰۰۰ ر . پنجاه هزار تخمین کرده میشود و این ها در فم نهر وولگا در از در هان ، در بعضی جا های بین بحر سیاه و بحر خزر و در کریم ساکن اند - لسان تاتار های روسیه این است .

تور کی قیر غیز را بعض محرمین نوغای ربط میدهند .

در بین اصل لهجه های تور کی لسان اناطول بسیار حائز اهمیت است . ارباب علم میگویند که : تور کی انا طولی یک نمونه بسیار مکمل السنة التصاقیه بشمار میرود .

۱ - السنة منصرفه : - در السنة مذکوره شکل کلمات تبدیل میشود و تحولی که بمعنای آن می آید باین صورت افاده کرده میشود السنة مذکوره بدو قسم تفریق میشود : -

۱ - السنة سامیه و حامیه ،

۲ - السنة هندیه و او رو پائیه

السنة سامیه : عبارت از السنة آرامی ، سریانی و کنعانی (السنة عبرانی و فنیکیه) و عربی میباشد

السنة حامیه : هم عبارت از السنة مصری ، لیبی و حبشی میباشد .

السنة هندیه و او رو پائیه : عبارت از السنة شعبه هند ، شعبه ایران ، شعبه یونان ، شعبه

ایتالیان ، شعبه اسلاو و شعبه لت میباشند .